

Buddhist Integration for Promotion of the Role of Local Government Officials in Narcotic Drugs Prevention and Suppression in Phak Khuang Subdistrict, Thong Saen Khan District, Uttaradit Province

Chayanee Taiylumyong^{1*} Sayan Innunjai² and Phrakhrusophonkittibanthit²

¹ Master's degree students, Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phrae Campus, Thailand

² Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phrae Campus, Thailand

* Corresponding author. E-mail: preawpreaw100140@gmail.com

ABSTRACT

This research article aims to (1) study the role of local government officials in the prevention and suppression of narcotic drugs, (2) examine the relationship between the principles of Papanikadhamma and the role of local government officials in narcotic drugs prevention and suppression, and (3) present a Buddhist integrated approach to the principles of Papanikadhamma to enhance the role of local government officials in narcotic drugs prevention and suppression in Pak Kwang Subdistrict, Thong Saen Khan District, Uttaradit Province. This study employs a mixed-methods approach: (1) Quantitative research involved collecting data through questionnaires from a sample group of 382 people, with data analyzed using descriptive statistics, including mean and standard deviation, and (2) qualitative research was conducted using structured in-depth interviews, with data analyzed descriptively. The study's results found that 1) the overall level of the role of local government officials in narcotic drugs prevention and suppression was high, 2) the relationship between the principles of Papanikadhamma and the promotion of the role of local government officials in narcotic drugs prevention and suppression was overall positively correlated at a high level with statistical significance, and 3) guidelines for promoting the role of local government officials in narcotic drugs prevention and suppression include: (1) Chakkhuma, which emphasizes a clear vision and foresight; (2) Vithuro, focusing on effective administration; and (3) Nissayasampanno, which highlights the importance of good human relations, caring, and clear and sincere communication to engage with the public in a friendly manner and listen to their opinions openly.

Keywords: Papanikdhamma Principles, Role Promotion, Narcotic Drug Prevention and Suppression

พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องถิ่นในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ชญาณี ต่ายลำยงค์^{1*} สายัณห์ อินันใจ² และ พระครูโสภณกิตติบัณฑิต²

¹ นิติระดับปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ประเทศไทย

² คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: preawpreaw100140@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้ปกครองท้องถิ่นในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักปาปนิกรรมกับบทบาทของผู้ปกครองท้องถิ่นในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (3) เพื่อนำเสนอแนวทางพุทธบูรณาการหลักปาปนิกรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องถิ่นในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ดังนี้ (1) การวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 382 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ (2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาความ ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับบทบาทของผู้ปกครองท้องถิ่นในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักปาปนิกรรมกับการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องถิ่นในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องถิ่นในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ดังนี้ (1) จักขุมา วิสัยทัศน์มองการณ์ไกลที่ชัดเจน (2) วิธูโร การบริหาร และ (3) นิสสยสัมปันโน มนุษย์สัมพันธ์ดี ความเอาใจใส่ การสื่อสารอย่างชัดเจนและจริงใจ เพื่อเข้าหาประชาชนด้วยท่าทีที่เป็นมิตรและรับฟังความคิดเห็นอย่างเปิดกว้าง

คำสำคัญ: หลักปาปนิกรรม, การส่งเสริมบทบาท, การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

© 2025 JSDP: Journal of Spatial Development and Policy

บทนำ

ยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงสาธารณสุข, 2564) โดยสถานการณ์ในประเทศไทยยังมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น เนื่องจากขบวนการลำเลียงยาเสพติดได้ปรับเปลี่ยนเส้นทางการขนส่งจากรัฐฉาน ประเทศเมียนมา ผ่านสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ก่อนเข้าประเทศไทย (กฤษฎา จุลจันทร์ และอภินิษฐา นาเลาะห์, 2566) ยาเสพติดไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดอาชญากรรมและปัญหาสุขภาพ แต่ยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเยาวชนและทรัพยากรมนุษย์ (กรณทิwa มุณีแนม, 2562) แม้ว่าประเทศไทยจะมีนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากการพัฒนาของขบวนการค้ายาเสพติดที่ซับซ้อนและเจาะกลุ่มเป้าหมายอ่อนแอ เช่น เด็กและเยาวชน การป้องกันจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะผู้นำชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการสอดส่องและรายงานข้อมูลเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน

การส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องถิ่นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด โดยไม่เพียงแต่เน้นการให้ความรู้และทักษะในการตรวจสอบและป้องกัน แต่ยังรวมถึงการสร้างขวัญกำลังใจและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจตามบริบทของแต่ละชุมชน เนื่องจากการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดต้องใช้แนวทางที่ยืดหยุ่นและตอบสนองต่อบริบทท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองท้องถิ่นที่ช่วยลดช่องว่างในการสื่อสารระหว่างประชาชนกับหน่วยงานรัฐ และเพิ่มความไว้วางใจในการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน ตัวอย่างเช่น โครงการ “หมู่บ้านสีขาว” และ “หมู่บ้านปลอดยาเสพติด”

ที่อาศัยความร่วมมือของผู้นำชุมชนในการสร้างกลไกป้องกันภายในหมู่บ้าน ส่งผลให้ลดจำนวนผู้เสพและผู้ค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม บทบาทนี้ยังเผชิญกับอุปสรรค เช่น ขาดความรู้เฉพาะด้านและงบประมาณสนับสนุน การสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น การอบรมเชิงลึกและการจัดตั้งเครือข่ายระดับพื้นที่ จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านยาเสพติดในระดับชุมชน การศึกษาบทบาทและแนวทางการส่งเสริมผู้ปกครองท้องที่จึงมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนานโยบายและกลไกการป้องกันยาเสพติดในระยะยาว (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2565)

จากความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุดรธานี การศึกษาหัวข้อนี้ในตำบลฝักขวง เป็นพื้นที่ชนบทที่มีช่องว่างทางการควบคุมและขาดการมีส่วนร่วมของคนในท้องที่อย่างเป็นระบบ การเข้าถึงยาเสพติดทำได้ง่ายและขาดภูมิคุ้มกันทางสังคม จึงเล็งเห็นว่าการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน เป็นแนวทางสำคัญในการป้องกันปัญหาอย่างยั่งยืน โดยการประยุกต์ใช้หลักปาปนิกรรม (จักขุมา วิรุโธ นิสสยสัมปันโน) ซึ่งประกอบด้วยคามิวิสัยทัศน์มองการณ์ไกล ความสามารถในการบริหารและมนุษยสัมพันธ์ดี มาเป็นแนวทางเสริมสร้างจิตสำนึกทางศีลธรรมให้กับผู้นำและคนในชุมชน แนวทางดำเนินการคือการบูรณาการหลักธรรมเข้ากับกิจกรรมพัฒนาชุมชน สามารถนำผลการศึกษาเสนอหน่วยงานท้องที่และท้องถิ่น เช่น ที่ว่าการอำเภอ อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนและหน่วยงานด้านป้องกันยาเสพติด เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักปาปนิกรรมกับบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อนำเสนอแนวทางพุทธบูรณาการหลักปาปนิกรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุดรธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุดรธานี จำนวน 8,434 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลฝักขวง, 2566)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้จากการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 382 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ได้แก่ 1) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป 2) กลุ่มผู้บริหารข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ จำนวน 4 คน 3) กลุ่มนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 1 คน 4) กลุ่มผู้ปกครองท้องที่ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 รูปหรือคน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีขั้นตอนการสร้าง การตรวจสอบ และการพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

2.1.1 การสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา และสร้างเครื่องมือเป็นแบบบันทึกเอกสาร เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ เก็บผลการวิเคราะห์ไว้ในแบบบันทึกเอกสาร

2) นำความรู้และแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประมวลผลเพื่อกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหา โดยการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้สอบถามเกี่ยวกับพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลผักขวง อำเภอดงเจริญ จังหวัดอุดรธานี โดยนำข้อมูลมาสรุปประเด็นจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์มาจัดทำเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรทั้ง 7 ตัวแปร รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 35 ข้อคำถาม ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) พิจารณาจากค่า IOC มากกว่า 0.60 ขึ้นไป

3) นำความรู้และแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและผลการวิเคราะห์องค์ประกอบมาเป็นฐานในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลและนำมาวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพ ความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ

2.1.2 การพัฒนาคุณภาพเครื่องมือเชิงปริมาณ

โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 5 ท่าน หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1971) โดยเครื่องมือการวิจัยได้ค่าของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.94 ซึ่งมีความเหมาะสมในการนำแบบสอบถามไปใช้

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 9 รูปหรือคน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นการวิจัยดังนี้ กลุ่มนักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป กลุ่มนักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 1 คน, กลุ่มผู้นำ ท้องที่ จำนวน 3 คน และกลุ่มผู้บริหารท้องที่ จำนวน 4 คน

2.2.1 การสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

3) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

4) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อนำมาวิเคราะห์

2.2.2 การพัฒนาคุณภาพเครื่องเชิงคุณภาพ

โดยการนำแบบสัมภาษณ์ ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 5 ท่าน

3. สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 หลักปาปนิกรรมมีความสัมพันธ์ต่อการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

สมมติฐานที่ 2 ด้านจักษุมหา วิสัยทัศน์มองการณ์ไกล มีความสัมพันธ์ต่อการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

สมมติฐานที่ 3 ด้านวิรุโ ความสามารถด้านการบริหาร มีความสัมพันธ์ต่อการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

สมมติฐานที่ 4 ด้านนิสยสัมพันธ์ดี มนุษย์สัมพันธ์ดี มีความสัมพันธ์ต่อการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยทำหนังสือถึงกำนันตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ถึงนายอำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ และผู้ใหญ่บ้านตำบลฝักขวง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากประชาชนเกี่ยวกับพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

2) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามจำนวน 382 ฉบับ แจกกับประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

3) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

4.2 ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1) ทำหนังสือถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

2) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

3) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดนัดไว้ จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึก บันทึกเสียงและถ่ายภาพประกอบการสัมภาษณ์

4) นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

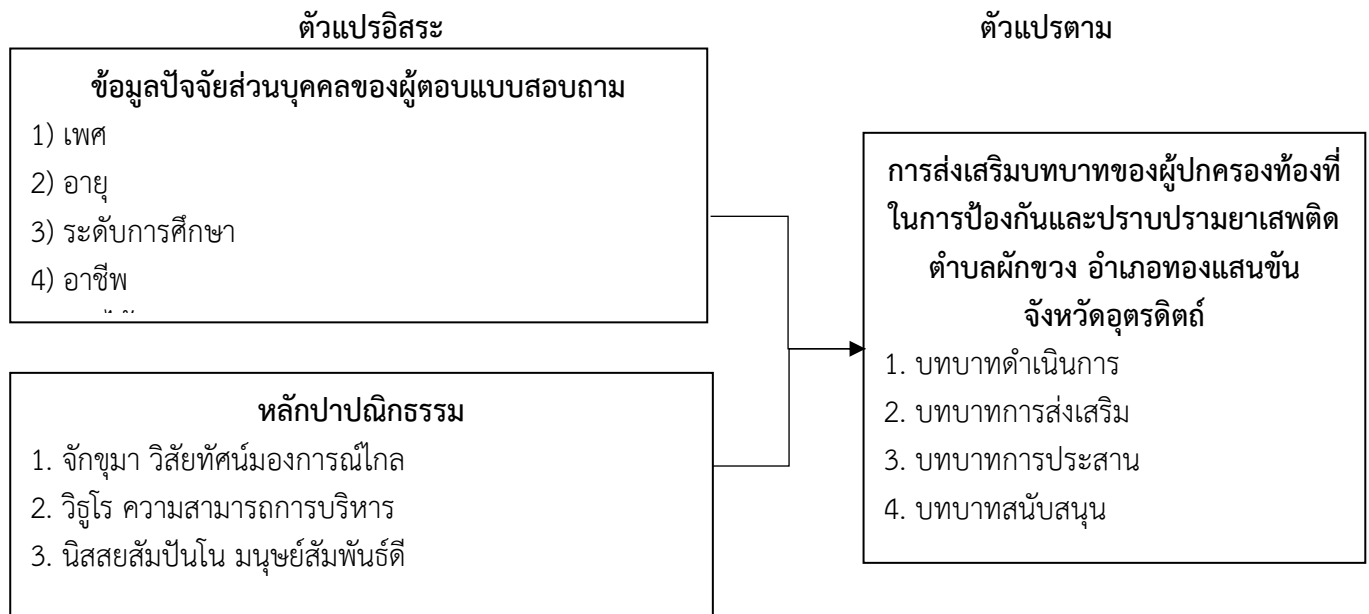
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา ระดับบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้น และนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้

5.2 สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการทดสอบสมมติฐาน โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างหลักปาปนิกรรมกับบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ (Correlation Coefficient) วัดระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร และผู้วิจัยได้เลือกใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ โดยทั่วไปนิยมใช้สัญลักษณ์ (r) แทนค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ของกลุ่มการบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ จะใช้ตัวเลขของค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์หากค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์มีค่าเข้าใกล้ -1 หรือ +1 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง แต่หากมีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงถึงการไม่สัมพันธ์กันในระดับน้อย หรือไม่มีเลย

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด (Open ended Question) ที่แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ แนวทางพุทธบูรณาการหลักปาปนิกรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลผักขง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิดตามลำดับความสำคัญ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ระดับบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลผักขง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลผักขง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

(n = 382)

ข้อ	ระดับบทบาทของผู้ปกครองท้องที่	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านบทบาทการดำเนินการ	3.79	0.46	มาก
2	ด้านบทบาทการส่งเสริม	3.83	0.50	มาก
3	ด้านบทบาทการประสาน	3.77	0.47	มาก
4	ด้านบทบาทการสนับสนุน	3.77	0.47	มาก
ภาพรวม		3.79	0.43	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.79, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน บทบาทการส่งเสริม ($\bar{X}$ = 3.83, S.D.=0.50), รองลงมา คือ ด้านบทบาทการดำเนินการ ($\bar{X}$ = 3.79, S.D.=0.46) ด้านบทบาทการประสาน ($\bar{X}$ = 3.77, S.D.=0.47) และน้อยที่สุด คือ ด้านบทบาทการสนับสนุน ($\bar{X}$ = 3.77, S.D.=0.47)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักปาปนิกรรมกับบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักปาปนิกรรมกับการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก (R = 0.809**) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบทบาทการดำเนินการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (R = 0.778**) ด้านบทบาทการส่งเสริม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (R = 0.733**) ด้านบทบาทการประสาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (R = 0.726**) ด้านบทบาทการสนับสนุน มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (R = 0.725**)

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักปาปนิกรรมกับการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขันจังหวัดอุตรดิตถ์

ตัวแปร	การส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด				
	Y1	Y2	Y3	Y4	Y
X1	.633**	.624**	.625**	.613**	.681**
X2	.700**	.612**	.599**	.603**	.686**
X3	.693**	.666**	.658**	.663**	.732**
X	.778**	.733**	.726**	.725**	.809**

3. แนวทางพุทธบูรณาการหลักปาปนิกรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ผลการวิเคราะห์แนวทางพุทธบูรณาการหลักปาปนิกรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

1) จักขุมา คือ วิสัยทัศน์มองการณ์ไกล การดำเนินงานเป็นแบบแผนและขั้นตอนเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประกอบด้วยการกำหนดแผนการดำเนินงานชัดเจน การดำเนินงานเป็นขั้นตอน และดำเนินการจัดทำโครงการให้ประสบผลสำเร็จโดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเตรียมข้อมูล ทักษะ ทศนคติ และทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อให้ผู้ปกครองท้องที่มีความพร้อมในการรับมือกับปัญหา ยาเสพติดในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

2) วิธูโร คือ ความสามารถในการบริหาร ความเสียสละในการบริหารเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประกอบด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอปัญหา มีความกระตือรือร้น ดำเนินการแก้ไขปัญหา ทุ่มเทในการออกพื้นที่ สละเวลา การคิดอย่างมีเหตุผล ไตร่ตรอง ก่อนตัดสินใจ ไม่ตัดสินใจหรือใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา ควบคุมใจให้มั่นคงและมีเมตตาต่อผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติตามกฎหมาย ควบคู่กับความเข้าใจ ใช้การเจรจาไกล่เกลี่ยก่อนการลงโทษ โดยยึดหลักพุทธธรรมเป็นที่พึ่ง และปฏิบัติตามข้อบังคับของกฎหมาย และได้มีการกำหนดตารางในการติดตามและประเมินผลในการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้ประสบผลสำเร็จ

3) นิสสัยสัมพันธ์ คือ การมีมนุษยสัมพันธ์ดี ความเอาใจใส่เพื่อบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ประกอบด้วยความเอาใจใส่และสร้างความเชื่อมั่น ความมุ่งมั่นอย่างเต็มที่ มีความตั้งใจ มีความสามารถในการสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นกับประชาชน รู้จักเข้าหาประชาชนด้วยท่าทีที่เป็นมิตร อ่อนน้อม และรับฟังความคิดเห็น มีทักษะในการสื่อสารอย่างชัดเจนและจริงใจ ทำให้เกิดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนสามารถประสานความสัมพันธ์กับวัด โรงเรียน หน่วยงานรัฐ และเยาวชนได้อย่างต่อเนื่อง ใช้นโยบายสัมพันธ์เป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวและสร้างพลังชุมชนต้านยาเสพติด ส่งผลให้เกิดความสามัคคีและการทำงานเชิงรุกที่มีพลังร่วมกันในระดับท้องที่ และได้มีการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีบทบาทในการร่วมกันแก้ไขการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้ประสบผลสำเร็จ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลผักขง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้นำท้องที่นำหลักปณิธานมาบูรณาการใช้กับการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ส่งผลให้การส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและผู้ปกครองท้องที่ลงพื้นที่ศึกษาพื้นที่เสี่ยงกลุ่มเป้าหมาย พฤติกรรมกลุ่มเสี่ยงเพื่อวิเคราะห์ปัญหาวางแผนและจัดการได้ตรงจุด สอดคล้องกับ สุจิต กิ่งเกล้า และคณะ (2562) ที่พบว่า การบูรณาการหลักปณิธานเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

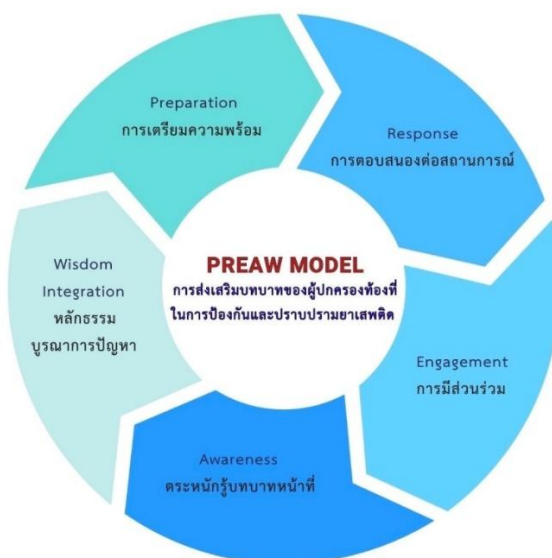
จากผลการวิเคราะห์ระดับการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลผักขง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุดรธานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองท้องที่สร้างฐานข้อมูลกลุ่มเสี่ยงและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้วิเคราะห์และวางแผนแก้ไขอย่างตรงจุด และผู้ปกครองท้องที่สนับสนุนการบำบัดและฟื้นฟูผู้เสพให้คืนสู่สังคม ไม่เน้นจับอย่างเดียว แต่มองถึงการแก้ไขปัญหายาและบูรณาการร่วมกับตำรวจและฝ่ายปกครอง เพื่อสร้างกลไกการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองท้องที่ส่งเสริมกิจกรรมเยาวชนอย่างต่อเนื่อง ไม่ปล่อยให้เด็กว่างงาน หันไปหายาเสพติด เช่น กิจกรรมกีฬา ดนตรี และกิจกรรมจิตอาสา เห็นได้ว่า สอดคล้องกับ พระภุชชา ธมฺมสาโร (สาระวิท) (2565) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคลากรมีความรู้ด้านการให้บริการหรือช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ให้สามารถให้คำแนะนำหรือการช่วยเหลือในเบื้องต้นได้อย่างดี สืบเนื่องจากผู้ที่เข้ารับการบำบัดจะให้คำชมบุคลากรทุก ๆ ด้านเสมอ มีการสอนงานกันอย่างต่อเนื่อง พี่สอนน้อง พัฒนาทีมงานกันขึ้นมา ร่วมกันทำงานให้เกิดพลังมุ่งประโยชน์คือฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดให้หายขาดและมีอาชีพหลังการฟื้นฟู และสอดคล้องกับ ธีรวัฒน์ ณ ระนอง (2558) ที่พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการแก้ไขปัญหาเสพติด รวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับแรก ด้านการป้องกัน รองลงมา คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือ และด้านการฟื้นฟู และยังสอดคล้องกับ นพดล ศาลาคาม และคณะ (2567) ศึกษาบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน พบว่า การดำเนินการในการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดผู้ติดยาเสพติด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 4.27$) เมื่อพิจารณาข้อย่อยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้ผู้เสพผู้ติดยาเข้าถึงบริการด้านการ บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาข้อย่อยที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ตั้งจุดตรวจ จุดสกัดในชุมชนเพื่อป้องปรามการกระทำผิด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 3.88$) และ พงษ์ศักดิ์ มุกตามวง (2563) ศึกษาบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีต่อประสิทธิภาพตามนโยบาย ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม พบว่า บทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอธาตุพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีบทบาทในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด คือ ด้านการป้องกัน รองลงมา คือ ด้านการบูรณาการ ด้านการปราบปราม และด้านการบำบัดรักษา ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักปาปนิกรรมกับบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลผักขง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = .809^{**}$) กล่าวคือ เมื่อนำหลักปาปนิกรรมมาส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลผักขง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ก็จะส่งผลให้บทบาทของผู้ปกครองท้องที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงยอมรับสมมติฐาน สอดคล้องกับ สุจิต กิ่งเกล้า และคณะ (2562) พบว่า หลักปาปนิกรรม โดยภาพรวม กับหลักธรรมาภิบาลสากลเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก ($R=.925^{**}$) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐาน

จากผลการวิเคราะห์แนวทางพุทธบูรณาการหลักปาปนิกรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลผักขง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ การมองปัญหาเสพติดเป็นภัยระยะยาวที่ต้องป้องกันตั้งแต่รากฐาน มีวิสัยทัศน์จะไม่รอให้เกิดปัญหา ยาเสพติดแล้วค่อยแก้ไข แต่จะเริ่มตั้งแต่การป้องกันการให้ความรู้ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน การสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจแก่เยาวชนและปลูกฝังคุณธรรมควบคู่กับการพัฒนาอาชีพ เพื่อไม่ให้คนในชุมชนหันไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และทำให้การพัฒนาชุมชนเป็นไปได้อย่างยั่งยืนและมั่นคง มีแนวทางการวางแผนเชิงรุกอย่างมีระบบ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด คือ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การตั้งเป้าหมายชัดเจน เช่น ลดจำนวนผู้เสพ กลุ่มเสี่ยง และเพิ่มกิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันภายในชุมชน เพราะการวางแผนที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานมีทิศทาง ประหยัดเวลา งบประมาณ และทรัพยากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิต กิ่งเกล้า และคณะ (2562) ที่พบว่า 1) จักขุมา เป็นคุณลักษณะของผู้บริหารหรือผู้นำที่ต้องมีวิสัยทัศน์และคุณธรรมจริยธรรม กับการทำงานตามหลักธรรมาภิบาลสากล 9 2) วิธโร เป็นคุณลักษณะของผู้บริหารหรือผู้นำที่ต้องมีความสามารถในการจัดกิจการของตนและองค์กรให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีตามหลักธรรมาภิบาลสากล 9 3) นิสยสัมปันโน เป็นคุณลักษณะของผู้บริหารหรือผู้นำที่ต้องมี การพึ่งพาอาศัยคนอื่นได้เพราะเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ดี มีการยอมรับการเปลี่ยนแปลง/ปรับตัว/ยืดหยุ่นให้เหมาะสม เพื่อความสัมพันธ์อันดีต่อบุคลากรในองค์กรและหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตามหลักธรรมาภิบาลสากล 9

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการศึกษาการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลผักขง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ หลักปาปนิกรรม ประกอบด้วยประกอบด้วย 1.จักขุมา คือ วิสัยทัศน์มองการณ์ไกล 2. วิธโร คือ ความสามารถในการบริหาร 3. นิสยสัมปันโน คือ มนุษย์สัมพันธ์ดี จึงสังเคราะห์องค์ความรู้เป็น PREAW MODEL

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. Preparation (การเตรียมความพร้อม) ได้แก่ การเตรียมความพร้อมคือขั้นตอนแรกของการดำเนินงานซึ่งหมายถึง การเตรียมข้อมูล ทักษะ ทศนคติ และทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อให้ผู้ปกครองท้องถิ่นที่มีความพร้อมในการรับมือกับปัญหา ยาเสพติดในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้แนวทางในการเตรียมความพร้อม เตรียมองค์ความรู้ เพื่อทำความเข้าใจ และการเตรียมการอย่างเป็นระบบ

2. Response (การตอบสนองต่อสถานการณ์) ได้แก่ การที่ผู้ปกครองท้องถิ่น ดำเนินการทันทีอย่างเหมาะสม ต่อสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นการพบเห็นพฤติกรรมเสี่ยง การรับแจ้งเหตุ หรือการเกิดขึ้นจริงในชุมชน โดยใช้แนวทางการตอบสนองที่มีประสิทธิภาพ ตอบสนองด้วยสติและปัญญา คิดอย่างมีเหตุผล ไตร่ตรองก่อนตัดสินใจ ไม่ตัดสินใจหรือใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา

3. Engagement (การมีส่วนร่วม) ได้แก่ การที่ผู้ปกครองท้องถิ่นที่汀ภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ไม่ใช่การทำงานฝ่ายเดียว แต่เป็นการสร้างพลังร่วมจากทุกกลุ่ม ในสังคม โดยใช้แนวทางการมีส่วนร่วมในชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกัน เมื่อทุกฝ่ายในชุมชนมีส่วนร่วม

4. Awareness (ตระหนักรู้) ได้แก่ การรับรู้ การมีสติรู้ตัว มีจิตสำนึก และความเข้าใจ ถึงผลกระทบของปัญหายาเสพติดที่มีต่อบุคคล ครอบครัว และสังคม รวมถึงตระหนักถึงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของตนเอง และส่วนรวม ในการร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหายา โดยมีแนวทางตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหา

5. Wisdom Integration (หลักธรรมมาบูรณาการปัญหา) ได้แก่ การนำหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา มาผสมผสานกับแนวคิดการบริหาร การแก้ไขปัญหายา และการพัฒนาชุมชนอย่างสร้างสรรค์ เพื่อใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ มาผสมผสานกับการแก้ไขปัญหายาและการพัฒนาชุมชน

สรุปผลการวิจัย

ระดับบทบาทของผู้ปกครองท้องถิ่นในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านหลักปาปณิกรรม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และบทบาทของผู้ปกครองท้องถิ่นในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ทั้ง 4 ด้าน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักปาปณิกรรมกับบทบาทของผู้ปกครองท้องถิ่นในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ จักขุม่า คือ วิสัยทัศน์มองการณ์ไกล โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($R = 0.681^{**}$) วิธูโร คือ ความสามารถด้านการบริหาร โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($R = 0.686^{**}$) นิสยสัมพันธ์ คือ การมีมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($R = 0.732^{**}$)

พุทธบูรณาการหลักปาปณิกรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องถิ่นในการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ผู้ปกครองท้องถิ่นมองปัญหา ยาเสพติดเป็นภัยระยะยาวที่ต้องป้องกันตั้งแต่รากฐาน มีวิสัยทัศน์จะไม่รอให้เกิดปัญหายาเสพติดแล้วค่อยแก้ไข แต่จะเริ่มตั้งแต่การป้องกัน เช่น การให้ความรู้ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน การสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจแก่เยาวชนและปลูกฝังคุณธรรมควบคู่กับการพัฒนาอาชีพ เพื่อไม่ให้คนในชุมชนหันไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และทำให้การพัฒนาชุมชนเป็นไปได้อย่างยั่งยืนและมั่นคง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การนำหลักปาปณิกรรม เพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองท้องถิ่นในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้ปกครองท้องถิ่นมีแนวทางการวางแผนเชิงรุกอย่างมีระบบ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การตั้งเป้าหมายชัดเจน เช่น ลดจำนวนผู้เสพ กลุ่มเสี่ยง และเพิ่มกิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันกันชุมชน เพราะการวางแผนที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานมีทิศทาง ประหยัดเวลา งบประมาณ และทรัพยากร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ผู้ปกครองท้องที่ควรมีการส่งเสริมให้ชุมชนจัดกิจกรรมเชิงป้องกันที่มีคุณธรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ โดยนำหลักธรรมไปใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทาง หรือนโยบายการแก้ไขปัญหาาร่วมกันเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทในชุมชนกับความต้องการของประชาชนในชุมชนอย่างทั่วถึง

1.2 ผู้ปกครองท้องที่ควรมีการประเมินผลและติดตามการดำเนินงานตามหลักพุทธบูรณาการในชุมชน โดยใช้เกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม เช่น การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่หรือการวัดผลในด้านจิตใจและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันยาเสพติด เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา นโยบายในอนาคตต่อไป

1.3 ผู้ปกครองท้องที่ควรมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ประชาชน สามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในด้านที่เป็นประโยชน์หรือให้คำปรึกษาแก่ประชาชนผู้ที่ติดยาเสพติด

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่องสภาพปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ปัญหาเชิงลึกรวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้ปกครองท้องที่ในการสร้างความร่วมมือกับประชาชนในการแก้ไขปัญหา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

2.2 ควรศึกษาเรื่องทักษะการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ การเสริมสร้างภาวะผู้นำของผู้ปกครองท้องที่เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด

เอกสารอ้างอิง

- กรรณทิวา มุณีแถม. (2562). แนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- กระทรวงสาธารณสุข. (2564). แผนยุทธศาสตร์ด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ป่วยยาเสพติด กระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2566. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กฤษฎา จุลจันทร์ และ อภินิษฐา นาเลาะห์. (2566). มูลเหตุจูงใจในการเข้าสู่วงจรยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในเรือนจำ : กรณีศึกษากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 และจังหวัดบึงกาฬ. วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา, 5(4), 147-160.
- ถิรวัฒน์ ณ ระนอง (2558). บทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการแก้ไขปัญหายาเสพติด อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- นพดล ศาลาคาม, โชติ บดีรัฐ และ ภาสกร ดอกจันทร์. (2567) บทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดพื้นที่อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง, 13(2), 52-66.
- พงษ์ศักดิ์ มุกดาเม้ง. (2563). บทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีต่อประสิทธิผลตามนโยบาย ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- พระกฤษฎา ธมมสาโร (สาระวิท). (2565). การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2565). แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สุจิต กิ่งเกล้า, อธิวุฒิ หมั่นมี และ เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ. (2562). การบูรณาการหลักปาปนิกรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสมุทรสาคร. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรม, 2(2), 34-43.
- องค์การบริหารส่วนตำบลฝักขวง. (2566). ข้อมูลพื้นฐาน. สืบค้นจาก <https://www.pksao.go.th/condition>.

Cronbach, L. J. (1971). *Essentials of psychological testing*. (4th ed.). New York: Harper & Row.

Yamane, T. (1973). *Statistic: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper & Row.